

Teodor Križka

** Ako pätnástročný začínajúci básnik som nazbieral všetku odvahu a bez ohlásenia cestoval z Košíc do Bratislavy za veľkým majstrom. Zazvonil som na dverách na Hollého ulici 13 oproti nádhernému kostolíku sv. Alžbety. Vojtech Mihálik mi otvoril v župane a papučiach. Nevyhodil ma, hoci by som mu to nemohol mať za zlé. Usadil ma do prúteného kresla k malému stolíku a keďže ja som od úcty k veľkému básnikovi a od strachu, že som porušil etiketu, väčšinou mlčal, rozprával skôr on. Ale ani on nebol nijaký táraj. Rozprával pomaly, s istotou, zhovievavo, múdro, ale prísne. Rozoberali sme chyby v mojich veršoch, vo forme aj v jazyku. S Vojtechom Mihálikom sme mali napätý vzťah. Pri všetkej úcte k majstrovi, ja som nebol vzbúrený Jób, ale skôr Jób podľa Písma. Vojtech Mihálik ma verejne v novinách karhal za moje čoraz častejšie náboženské úlety, z rovnakých dôvodov sa mu nepozdával môj príklon k symbolizmu, v ktorého obraznom systéme sa dalo ukryť všeličo. Ale nemal som nikdy dojem, že mi robí prekážky alebo nebodaj, že ma chce odpísať, ako sa to bežne stáva dnes. Ďakujem mu za veľa a nebudem škriepať zubami, hoci som mu dokázal povedať až na konci jeho života, že ho mám rád. Nereagoval nijako. Nič to. Čím som starší, tým väčšmi rozumiem mlčaniu básnikov. A som nesmierne rád, že ho pochoval katolícky kňaz, don. Augustín Nádaský, SDB, dlhoročný riaditeľ saleziánskeho gymnázia v Ríme. Obrad nebol cirkevný, ale príhovor dona Augustína ho úplne pokryl. Okrem básnika Viliama Turčányho, ktorý to všetko tak krásne zariadil, veď Mihálika mal rád a vážil si ho, básnika vypevňoval aj skutočný Jób básnictva - don Štefan Sadtner, Michal Chuda a ja. Prišiel aj bývalý predseda vlády SSR Peter Colotka. Mihálikove básne do roku 1948 sú najkrajšou duchovnou poéziou, akú si len možno predstaviť, a už len za ňu mu isto bolo odpustené.*

**Zlo nemá nijakú moc. Všemocná je ľudská zbabelosť...*

**Človek by si myslel, že už je načase unaviť sa hrubosťou, vulgárnosťou, úpadkom. Je ho toľko, až je tu nuda. A nie, stále má priveľa konzumentov. Asi bude mať pravdu teória supersystémov, že tri časti ľudstva pozostávajú z ľudí so zvieracími inštinktmí, z ľudí zombie, neschopných mať názor na výber, ktorý sa im ponúka, a ľudí démonov, ktorí sú zlí zo svojej podstaty, ktorí vedome popierajú Boha, hoci v neho veria. Iba štvrtá časť ľudstva je - ľudská.*

**Peniaze sú ako hnoj. Je užitočný pre pole, ale vždy je okolo neho plno múch...*

**Priemernosť je nadpriemerne adaptabilná, preto sa jej darí vytláčať na okraj všetko, čo ju presahuje.*

**V každom dieťati je celé ľudstvo, ako je v zrnku celé pšeničné pole. Zabiť dieťa znamená zavraždiť človečenstvo, spáchať atentát na život ako taký, rúhať sa Bohu, prvopríčine života.*

****Najväčšie bohatstvo staroby je tvár, na ktorej sa vám žiada pobožkať každú vrásku...***

**Každý by rád vládol, hoci sa nenaučil slúžiť...*

**Kto vychoval vtáčika alebo zvieratko, vie, že to nie je jednoduché a že nijaká chyba sa pri tom nevypláca. Dá sa totiž stratiť dôveru jediným neopatrným postupom. O čo ťažšie je vychovať dieťa. Márne sú všetky reči, všetky dohovárania! Jablko nepadne ďaleko od stromu. Preto ak chce strom lepšie plody, musí sa nechať preštepíť.*

**Vnímať krásu je ako odlievať sochu. Musíte si roztaviť srdce a vliať ho do formy, ktorá je odliatkom plastiky zo sadry alebo z hlíny. Pochopiť krásu je stať sa krásou sám.*

**Krása bola odjakživa súčasťou kultu, kým nenastal jav, že sa krásu začala tváriť ako paralelná sakrálnosť. Keď ľudskú dušu navykla na túto dvojkoľajnosť, začala tvrdiť, že je autentickjšou sakrálnosťou ako kult. Potom už kult úplne odvrhla a začala sa z neho posmievať. Nakoniec kult znenávidela. No znenávidela aj samu seba, odvrhla krásu ako spomienku na sacrum, zahľadela sa do profánneho, ba začala sa hlásiť ku kultu škaredého. Taký je vývoj čohokoľvek. Ak nie si v jednote s Bohom, oblúkom vstúpiš do jednoty so satanom. Nie je to iba zákonitosť umenia.*

**Kladiem si otázku, či kresťanstvo je úplne vylúčené z verejnej informovanosti? O každom gayovi, o každej feministke sa dozvie z médií aj dieťa. Ale o nesmiernej námahe Cirkvi - iba ak sa vyfabrikuje škandál toho istého druhu ako s gayom, ibaže s opačným znamienkom. Nie je toto demokracia, veruže nie je. Je to liberálna rafinovanosť, ktorá sa dočasne tvári slobodomyselne, teda mäkká tyrania. Horšia by bola už iba likvidácia ako za bolševizmu. Hoci stojí za otázkou, či zamlčovať nie je horšie ako väziť a zabíjať...*

**Ak sa kresťan hanbí, tak nie je kresťan. Malo by mu dôjsť, že sa Boh hanbí za neho... A nakoniec, hanba je robiť zlo, nie vyznávať najkrajší dar v živote - vieru.*

**Cestou k pokore vedomie hriešnosti narastá. Na svätosť sa hrať nedá, ako sa nedá hrať na burlaka, ktorý po Volge svojho ducha vlečie loď uvedomenia si spriepastňujúceho sa rozdielu medzi človekom a Bohom. Satanizmus je presný opak, priame či nepriame stotožňovanie človeka a Boha.*

**Aký dôkaz ešte treba, že v ľudoch zomrel Boh? Kam oko dohliadne, samé babylonské veže... Nie jedna-dve, les babylonských veží. Privykli sme k nim. Už i chrámy staviame na ich podobu... A tak málo je detí, ktoré by skríkli, že kráľ je nahý. Akoby už neplatilo - nebudeš mať iných bohov okrem mňa...*

**Japonský básnik Rik Šu, 4. storočie: "V spoločnosti, kde všetci nenávidia jeden druhého, nijaké zákony nepomôžu, a tam, kde sa ľudia majú radi, zákony netreba..."*

**Všetkým synkretistom by malo oči kľať, že nijaký Budha, nijaký Mohamed, dokonca ani Mojžiš či Abrahám, sa nemôžu rovnať Kristovi. Nikomu sa nepodarí odňať Ježišovi, že je Syn Boha živého. Dokázal to bezo zvyšku na kríži, keď prijal na seba všetky hriechy človeka a zmŕtvychvstal. Synkretizmus je podvod.*

**Nijaká demokracia - vojna proti národom, najlepšie aby bojovali sami proti sebe a oslabovali sa, alebo i likvidovali, vlastnými rukami... V tejto vojne je úžasnou zbraňou nemravnosť, otroctvo zmyslov, egoizmus, egocentrizmus, lakomosť, závisť...*

**Keby ľudia vynakladali na porozumenie to isté úsilie, ktoré tratia na ospravedlňovanie nezhôd, bolo by dostatok priestoru na vyriešenie väčšiny problémov...*

**Niet veľkého rozdielu medzi talentom a géniom. Je to len vzdialenosť charakteru...*

**Aká desivá ambícia niekým manipulovať, kamsi ho lanáriť ako slepý, ktorý vedie slepého. Taká je súčasná elita a jej služobníctvo - médiá.*

** Ak sa na prírodu pozeráme povrchné, pripadá nám všetko rovnaké. Podobne nerozlišujeme individualitu Vietnamcov alebo Číňanov. Ale ani u Aziatov, ani u vtákov či zvierat niet dvoch rovnakých jedincov. Každý vtáčik je osobnosť, s individuálnou povahou a charakterom. Ale to všetko zistíme iba tak, že sme s nimi dvadsaťštyri hodín denne. Charakter prírody sa nedá znásilniť, možno ho iba prijať, rešpektovať a milovať. Nie je to nijaká nevýhoda. Naopak, zdroj veľkého poučenia pre človeka.*

**Ako dobre, že nad právom akejkoľvek väčšiny má právo veta hlas Boží.*

**Z ľudského hľadiska sa dá hovoriť o množstve uhlov pohľadu, z Božieho o jedinom.*

Sýkorka belasá mi tiež priviedla ukázať svoje detčence

****Žijeme v čase, keď je pravda rozprávkou a rozprávka pravdou.***

**Každá myšlienka je i príležitosť na lásku, i na nenávisť. Ostatné je vec charakteru.*

**Mnohí si vytvorili pohodlíčko vo vedomí a svedomí, presne ako sa to prihodilo farizejom a zákonníkom. Ale ako sa (nie bez pravdivého základu) tvrdí - všetko je inak, teda vedomie a svedomie sa musia namáhať, a nie driemať, tobôž spať.*

**Prečo Európa upadá? Lebo od čias porážky rytierskeho ducha, na ktorý nám zostala spomienka v Cervantesovom Donovi Quijottovi, sa cnosť stala nezáujímavá a komerčne príťažlivým sa stalo naopak ospravedlivovanie necností so všetkými dôsledkami, ktoré si môžeme pomocne predstaviť ako navykanie na alkohol cez užívanie ľahkých drog, až po závislosť na heroíne.*

Teodor Križka Záhradná

*Weigela rozkvitnutá dobiela
Weigele povedľa bozk posiela.
Len božtek, čo nič neznamená,
weigela sa však začervená.
Len nedávno sa pod ním túlil pán
biely a zrumenený tulipán,*

až plánke v kúte padla sánka.
Fuj, predsa len to bola tulipánka.
Za kozou po záhrade behá cap,
veď je chlap. Ty sa, chlape, tráp
v zátvorkách svojich cnostných pásem,
kde z teba rumení sa iba báseň.

Teodor Križka
KONTRAREVOLÚCIA

Cudzinec prišiel, smeje sa a tají,
že ma chce iba pášť.
Po koľký raz sa zhavranieva v kraji,
ktorý je moja vlasť.
Podobrotky sa do sluhovstva odej,
nakloň si osud váh,
vyblákuje tu na mňa klamár, zlodej,
tyran a vrah.
Šibrinkuje mi pred očami cnosťou
pekelných, zhubných vzbúr.
O nič mu nejde, ako
vždy, len kostol
neznáša ako tur
červené súkno... Hustou čiernou krvou
podlieva sa mu zrak.
Obesí ma a nehne pritom brvou,
dobré mi je vraj tak.
Na pozore sa majme, svorne
treba zas údel niešť.
Málo je času, bratia, dni sa krátia,
očistíme česť a päšť.

Teodor Križka
Kláštor

Vkročili sme a zažali ju stíška,
tú tenkú sviecu z vosku života,
a svieca horí, plameň blikotá...
A zvony, zvony rozzvonila mníška.

Čítali ako z roztvorených zvitkov
tie zvony z knihy zamlčaných vied,
údolím tiekla roztavená meď
a presiakala každou mojou nitkou.

Tekutá meď, tá spaľovala ma,
mňa minulého do budúcich podôb,
z chorôb od kolisky až po hrob,
a Adam opäť ožil z Adama.

A presiakala moje temravy,
a presiakala neduživú vieru.
Tú milosť zo mňa viac už nevyperú.
Zostanem navždy krásne špinavý.

Teodor Križka
Nevinná

Bolo to dávno, takmer ako včera,
za ruky sme šli poľnou koľajou.
Pred nami hmla a do hmlistého šera
voňala mäta z cestných okrajov.

Hvízdali vtáky z veľkej kopy hnoja,
hmla preglgala tichú ozvenu.

Bola si verná, nijako nie moja -
komusi celkom, celkom cudziemu.

Ja som tiež inej zostal vtedy verný
uprostred hmly a vtáčích orchestrov.
Neverný bol len čierny drozd, a veľmi.
Za ruky sme šli, len brat so sestrou.

Odbila večer na kostole šiesta,
náhle nám obom líca pobledli.
Ale mne dodnes mäťou vonia cesta,
i bratský bozk, už navždy posledný.

Zvončky vo váze vyschli, ale zvonček, teda odborné stehlík zelený, si zvoní ďalej ostošesť...

Tri poschodia vtáčikov

Hovorte si, čo chcete, škorec je krásny vták. To len z diaľky sa javí ako nepekčný zlodej ovocia. Pri druhej znáške si už škorčí pár na mňa zvykol tak, že mi dovoľí sedieť na lavičke pod búdkou a pokojne si pri tom čistí perie, na vzdialenosť troch metrov.

**Neviem, či je to iba tzv. moderný jav, ale napriek tomu, že ľudia vedia, ako im klamú, naostatok sa priklonia skôr ku klamstvu ako k pravde, akoby pre pokoj v dome. Lož ťaží zo svojej agresívnosti.*

**Racionálne dôvody ešte nikdy samé osobe o ničom nepresvedčili. Vždy tam musí byť prítomná dôvera a viera.*

**Ako ďaleko je od hrdinu k zločincovi, vie iba konečný Víťaz...*

**Politika je ako vlak. Nestačí mať vagónik, treba mať ešte aj trať, výpravcu, výhybkárov, návestidlá, no a nakoniec aj rušeň, do ktorého váš vagónik zapriahnu. A samozrejme šľavu do toho rušňa. Až potom môžete začať prepravovať osoby či tovar.*

**Láska je miera obety, obeta je jej hodnotou, ekvivalentom jej pravosti.*

In:

<https://www.facebook.com/teodor.krizka?fref=ts>